

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана

«31» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дизайн дослідження

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	1, 2
Кількість кредитів ECTS	10
з них	
семестр 1	5
семестр 2	5
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік, іспит

Викладачі: Юрій Савельєв

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. (____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. (____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник(и):
Юрій Савельєв, доктор соц. наук, к. філос. наук, доцент, професор кафедри методології та методів соціологічних досліджень

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

(підпис)

Микола Сидоров

Протокол № 11 від «25» вересня 2024 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол № 7 від «31» серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії (підпис) Тетяна Червінська

1. Мета дисципліни – систематизація та поглиблення знань та вмінь студентів з підготовки, реалізації та оцінювання проектів емпіричних соціологічних досліджень.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

1. Знати основні методи збору та аналізу соціологічних даних
2. Вміти готувати програму соціологічного дослідження
3. Володіти навичками роботи з англійською мовною науковою літературою

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дослідницький дизайн є ключовим елементом планування та проведення емпіричного соціологічного дослідження. Курс спрямований на систематизацію та поглиблення знань та вмінь студентів з підготовки, реалізації та оцінювання проектів емпіричних соціологічних досліджень, що дозволить їм успішно планувати та контролювати дослідницький процес і отримувати обґрунтований науковий висновок. Дисципліна вивчається протягом двох семестрів. У першому семестрі студенти знайомляться з перевагами та обмеженнями різних дизайнів, формують дослідницькі команди і готують власний проект (програму) дослідження. У другому семестрі студенти проводять емпіричне дослідження за підготовленим проектом та оцінюють адекватність обраного дизайну і достовірність отриманих результатів. Опанування дисципліни дозволить студентам сформулювати цілісну картину соціологічних методів у відповідності до наявних типів дизайну наукового дослідження та підвищить їхню загальну дослідницьку компетентність.

4. Завдання (навчальні цілі):

- Поглиблення розуміння студентами принципів та етапів процесу наукового дослідження
- Актуалізація і систематизація наявних знань студентів про структуру дослідницького проекту (програми соціологічного дослідження) та функції його елементів
- Засвоєння знань про основні типи дизайну наукового дослідження та можливості їхнього застосування у соціології
- Формування вмінь вибору оптимального дизайну дослідження та відповідних методів збору та аналізу даних
- Формування вмінь підготовки, реалізації та оцінки дослідницьких проектів із застосуванням експериментального, квазі-експериментального, якісного, кількісного або змішаного дизайну

Це спрямовано на формування компетентностей:

- ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- СК03. Здатність проєктувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію.
- СК11. Вміння обґрунтовано використовувати новітні методи збору та аналізу соціологічної інформації для вирішення практичних завдань.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікації; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Принципи, логіку та критерії якості наукового дослідження	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, контрольна робота, іспит	10
1.2	Структуру проекту соціологічного дослідження та функції його елементів	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, контрольна робота, іспит	10
1.3	Основні типи дизайну наукового дослідження та можливості їхнього застосування у соціології	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, контрольна робота, іспит	10
2.1	Обирати та застосовувати оптимальний дизайн дослідження	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, контрольна робота, іспит	30

	та відповідні методи збору та аналізу даних	робота	іспит	
2.2	Готувати, реалізувати та оцінювати дослідницькі проекти із застосуванням експериментального, квазі-експериментального, якісного, кількісного або змішаного дизайну	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання, контрольна робота, іспит	40

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)				
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2
ПРН09. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.	+	+	+	+	+
ПРН12. Обґрунтовано використовувати новітні методи збору та аналізу соціологічної інформації для вирішення практичних завдань				+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

Семестр 1

- семестрове оцінювання:

1. Практичні завдання з тем 1-5, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1 = **40 балів/ 24 бали**
2. КР 1 (обґрунтування вибору дизайну дослідження і підготовка групового дослідницького проекту та презентація) з тем 2-5, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2 = **60 балів/ 36 балів**

- підсумкове оцінювання:

залік

Семестр 2

- семестрове оцінювання:

1. Практичні завдання з тем 6-10, РН 1.1, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2 = **20 балів/ 12 балів**
2. КР 2 (звіт за результатами емпіричного дослідження групового дослідницького проекту, презентація та рецензія/peer-review) з тем 6-10, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2 = **40 балів/ 24 бали**

- підсумкове оцінювання: *Іспит* (письмові творчі завдання з тем 2-10), РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2 = **40 балів/24 бали**

- умови допуску до підсумкового оцінювання: студенти допускаються до іспиту за умови отримання заліку у першому семестру і успішної роботи протягом другого семестру з результатом семестрового оцінювання **36 балів і вище** (не нижче 60% максимальної оцінки), у тому числі, виконання не нижче порогового рівня позитивної оцінки **передбачених планом обов'язкових індивідуальних практичних завдань та контрольної роботи**, яка включає звіт за результатами емпіричного дослідження групового дослідницького проекту, презентацію та рецензію. Всі виконані роботи подаються у письмовому вигляді та в електронній формі не пізніше встановленого терміну, передбаченого тематичним планом.

7.2 Організація оцінювання:

Семестр 1

1. Практичні завдання з тем 1-5, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1 подаються особисто у письмовому вигляді та в електронній формі до встановленого терміну, презентації проводяться особисто на практичному занятті за кожною темою.

2. КР 1 (обґрунтування вибору дизайну дослідження і підготовка групового дослідницького проєкту та презентація) з тем 2-5, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2 подається у письмовому вигляді та в електронній формі до встановленого терміну, презентації проводяться на практичному занятті – після теми 5.

Семестр 2

1. Практичні завдання з тем 6-10, РН 1.1, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2 подаються особисто у письмовому вигляді та в електронній формі до встановленого терміну, презентації проводяться особисто на практичному занятті за кожною темою.

2. КР 2 (звіт за результатами емпіричного дослідження групового дослідницького проєкту, презентація та рецензія/peer-review) з тем 6-10, РН 1.1, РН 1.2, РН 1.3, РН 2.1, РН 2.2 подається у письмовому вигляді та в електронній формі до встановленого терміну, презентації проводяться на практичному занятті – після теми 10.

Порушення вимог до виконання завдань, умов і термінів подання КР є підставою для зниження оцінки або незадовільної оцінки. Роботи, які містять плагіат або інші порушення академічної доброчесності отримують незадовільну оцінку.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Семестр 1

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

Семестр 2

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота
Семестр 1				
1	Вступ. Дизайн дослідження. Предмет, завдання, структура і вимоги курсу	2	2	2
2	Принципи, логіка та критерії якості наукового дослідження	6	6	18
3	Дослідницький дизайн при підготовці проєкту дослідження	6	4	16
4	Класифікація типів дизайну у соціологічних дослідженнях	4	6	18
5	Наглядові та експериментальні дослідження в соціології	6	6	18
	<i>Контрольна робота 1 (обґрунтування вибору дизайну дослідження і підготовка групового дослідницького проєкту та презентація)</i>			30
	Всього семестр 1	24	24	102
Семестр 2				
6	Реалізація експериментального дизайну дослідження	8	6	10
7	Реалізація квазі-експериментального дизайну дослідження та природного експерименту	6	6	10
8	Реалізація якісного або змішаного дизайну дослідження	4	4	10
9	Реалізація лонгітюдних досліджень та когортний аналіз	4	4	10
10	Реалізація оцінювальних досліджень та досліджень за участі у дії	2	4	10
	<i>Контрольна робота 2 (звіт за результатами емпіричного дослідження групового дослідницького проєкту, презентація та рецензія/peer-review)</i>			52
	Всього семестр 2	24	24	102
	ВСЬОГО	48	48	204

Загальний обсяг 300 год, в тому числі:

Лекцій – 48 год.

Практичні заняття - 48 год.

Самостійна робота - 204 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Babbie, Earl. *The practice of social research*. 15th Edition. – Wadsworth, Cengage Learning, 2021.
2. Creswell J. W., Creswell J. D. *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. 5th Edition. – Sage publications, 2018. (С.42-68, 182-381)
3. Trochim W., Donnelly J. P., Arora K. *Research methods: The essential knowledge base*. – Second Edition. – CENAGE Learning, 2016. <https://conjointly.com/kb/>

Додаткова:

1. Auspurg K., Hinz T. *Factorial survey experiments*. – Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2015. <https://sociology.knu.ua/uk/library/factorial-survey-experiments>
2. Dunning T. *Natural experiments in the social sciences: a design-based approach*. – Cambridge University Press, 2012.
3. Kemmis S., McTaggart R., Nixon R. *The action research planner: Doing critical participatory action research*. – Springer Science, 2014.
4. Morra-Imas L., Rist R. *The road to results : designing and conducting effective development evaluations*.– Washington: The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank, 2009. <https://sociology.knu.ua/uk/library/road-results-designing-and-conducting-effective-development-evaluations>
5. Salkind N. J. (ed.). *Encyclopedia of research design*. – Sage publications, 2010.
6. Vogt, W. Paul, et al. *Selecting the right analyses for your data: Quantitative, qualitative, and mixed methods*. – Guilford Publications, 2014 <http://soc.univ.kiev.ua/uk/library/selecting-right-analyses-your-data-quantitative-qualitative-and-mixed-methods>
7. Горбачик А. П., Локтева І. І. Факторіальний дизайн опитування при вивченні сприйняття справедливості розподілу державної підтримки серед соціально відторгнутих груп: результати пілотного дослідження // Український соціум. – 2015. – № 3. – С. 7-19.
8. Гусак Н. Застосування "дослідження в дії" та "дослідження в дії за участі" в соціальній роботі з дітьми та молоддю // Український соціум. – 2015. – №4. – С. 23-36.
9. Круглий стіл “Соціологічні дослідження в умовах протистояння на Донбасі: можливості та обмеження” // Український соціум. – 2019. – №. 4. – С. 157-176.
10. Савельєв Ю. Б. Аналіз порівняльний у соціології // Велика українська енциклопедія. URL: https://vue.gov.ua/Аналіз_порівняльний_у_соціології
11. Савельєв Ю.Б. Вирішення методологічних і етичних проблем соціологічних досліджень в умовах війни та поляризації суспільства // Український соціум. – 2019. – № 4. – С. 172-176. <https://doi.org/10.15407/socium2019.04>
12. Савельєв Ю. Б. Соціальні зміни// Велика українська енциклопедія. URL: https://vue.gov.ua/Соціальні_зміни
7. Handbook of Sociological Science: Contributions to Rigorous Sociology, edited by Klarita Gërkhani, Nan Dirk de Graaf, and Werner Raub. Northampton, MA: Edward Elgar Publishing, 2022. 552 pp. <https://www.elgaronline.com/edcollbook/book/9781789909432/9781789909432.xml>
8. SAGE Research Methods. Project Planner. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://methods.sagepub.com/project-planner>
9. Research Design in Social Data Science — SAGE Campus [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://campus.sagepub.com/research-design-in-social-data-science>
10. SAGE edge site for Research Design, Creswell J. W., Creswell J. D. Fifth Edition: Student Resources. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://edge.sagepub.com/creswellrd5e>
11. AAPOR (American Association for Public Opinion Research) - An Evaluation of 2016 Election Polls in the U.S. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.aapor.org/Education-Resources/Reports/An-Evaluation-of-2016-Election-Polls-in-the-U-S.aspx>

10. Додаткові ресурси:

1. Круглий стіл Соціологічні дослідження в умовах протистояння на Донбасі, 9 грудня, 2019, Соціологічна асоціація України, центр «Соціальний моніторинг» та Київський прес-клуб <https://www.youtube.com/watch?v=Plcz0E-FiiQ&feature=share&fbclid=IwAR1FOTWrOEz8OJbiZ2c6Ez10-S4ZgJLi0ToAb-HBfc2sJqD3kgI-bS4pXI>
2. Ведернікова І., Кравченко В., Мосгова Ю., Силіна Т. Тест на сумісність. Дзеркало тижня. Україна 2019. № 42, 9–15 листопада. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://dt.ua/internal/test-na-sumisnist-329032.html>
3. Тест на профнепригодність. 21 вопрос социологов к опросу в ОРДЛО. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.liga.net/society/cards/test-na-profneprigodnost-21-vopros-sotsiologov-k-oprosu-v-ordlo>
4. Тест на дискредитацию: ответ авторов нашумевшего соцопроса в ОРДЛО на критическую рецензию. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.liga.net/society/articles/test-na-diskreditatsiyu-otvet-avtorov-nashumevshego-sotsoprosa-v-ordlo-na-kriticheskuyu-retsenziyu>
5. Bhattacharjee A. *Social science research: Principles, methods, and practices*. University of South Florida, 2012. https://digitalcommons.usf.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1002&context=oa_textbooks
6. Trochim, William M. *The Research Methods Knowledge Base*, 2nd Edition. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://conjointly.com/kb/>